અસ્તુતમ

દીલચમન

ગાયન સંગ્રહ.

ઠુમરી, ગઝલ, લાવણી, હોરી વિગેરેનો સંગ્રહ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે—બુકસેલર

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૯ મી   પ્રત. ૪૦૦૦

અમદાવાદ

શ્રી "જગદીશ્વર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

મા. ડાહ્યાભાઈ દલપતરામે છાપ્યું.

સને ૧૯૦૭.

દિલચમન ગાયન.

૨૦૩૨

ગુજરી.

કે કાબુલસે બાદશાહ ચડેને સારી દીલીકા દીવાનરે,
કે બાદસાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમં લઉ લાલ માટલી કંદોયણુ હોકે જાઉંરે.
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મે કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ બેડલું પનીહાંણુ હોકે જાઉં રે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉંરે
કે હાથમાં લઉ લાલ લાકડી ગોવાલણુ હોકે જાઉ,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં કયામસ દેખન જાઉરે.
કે હાથમાં લઉ ફુલ છાબડી મ માલન હોકે જાઉરે,
કે ફુલગરનો ઘાઘરો સાળુડે કસબી કોરરે,
કે કલ્લાં કંબી અણુવટ બીછવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાજુબંધ બેરખા અને દશે આંગળીએ વેઢરે.
કે કાને કલાફુલ શોભતાં અને ઝબુકે ઝાલરે,
કે કોટે તે પાઘીઆ શોભતાં એને કંઠે એકાતેન હારરે,
કે લીલા તે ગજનુ કાપડું એને ગજ મોતીનો હારરે.
કે કાને તે વાળીઓ શોભતી અને તીલડી તપેલલાટરે,
કે બાલે બાલ મોતી પરોવ્યા જાણે ઉગ્યો સુરજભાણુરે,
કે છોટી મટકીમાં દહી જમાયો દૂધ લીયો મણુ ચારરે,
કે ચલી ગુજરીથાં દહી બેચનકુ બાદશાહકે દરબારરે.
કે અઇયરણ્યા કોઇ મસીયરણ્યો કોઇ લ્યોને મીઠડાં દુધરે,
કે સાસુ કેવે તમ સુણે ગુજયાં લશકરમેં મતજાવેરે,
કે દીલ્લી શહેરકા બાદશાહ તુજે રખે ગોખલ માંહરે,
કે સાસુનાં વારયા ન કરે વહુ મહી વેચવાને જાયરે,
કે હાટે મોભા હાટ વાણીઆને ચોરે મોભા ચોપદારરે,

કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા બાદશાહ સરખા મોહરે.
કે ચલી ગુઝરીયા દહી બેચનકું તઠી લાલબજારે,
કે સીપાઇ ચરચાન ચાડી લગાઇ જીવજાન હુવા હેરાનરે.
કે આપને લશકરમેં એસી મહીઆરીને એસાન કોનકા દુધરે
કે બાદશાહકું તો ખબર હોઇએ ગુજરી દેખન આયારે
કે અલીયાં ગલીયાં કયા ફીરનાં ગોરી પેઠો પડદા માંહરે.
કે અલીયારે ગલીયાં બહોત ભલેરી તેરે પડદેકુ લગાદઉ આગ,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમે સુણો અમેરી બાતરે
કે હાથ કથીરરે કયા પહેરના ગોરીપેરો સોના શેરરે
કે હાથ કથીરમે બોતભલી તેરે સેનેકુ લગાદઉઆગરે
કે હીંદવાણીતુ હરામજાદી બાદશાહ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
કે કાથા કામળમેરે બહોત ભલી તેરે ચીરકુ લગાઉં આગરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહે કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
કે ઘેંસ છાશમેં નયા ખાના મેરી ખારાને નાવહુલાવરે,
કે નાનપુલાલમે કયા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે મકના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખન આવરે,
કે તેરે હાથીમેં કયા દેખના મારે ઘેર ભુરી ભેંસરે
કે ડંકે સવામણુ દુધ કરે તારા હાથીથી ભલેરી મારી ભેંસરે
કે દહીં દુધકી નહીં ચલાઉ માખનથી બધુ પાળરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણ સુજરી તુમ સુણો અમારી બાતવે,
કે મારા કુંવર અજબ બન્યોરે કુંવર દેખન આવરે
તેરા કુંવર મેં કયા દેખના મેરા ગાયુકા ગોવાલરે;

કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમાંરી બાતરે,
કે મેરી સોળશેં રાણીઓ ખુબબની તે રાણીઓ દેખન આવરે
કે તેરી રામે કયા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીઆરરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ સુણ ગુજરી તુમ ણો અમારો બાતરે,
કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
કે વરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે મેરી મુછો અજબ બની ગોરી મુછે પર મોહીઆવરે,
કે તેરી મુછોમા કયા દેખના મેરા બકરા જેસા પુછરે
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે કીયુ તમારૂં સાસરૂ ને કીયા પુરૂષ ઘેર નારરે.
કે ગઢગોકુળ મારૂ સાસરૂ ને ચાદા પુરૂષ ઘેર નારરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવ સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે કોણ દેશની ગોવાલણીને સુછે તમારૂ નામરે,
કે ધડમાં મવકી ગોવાલણીને મેના ગુજરી મારૂ નામરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવ સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે.
કે છોટી મટકીકા મુળ કરૂ તો તેરી સુધબુધ જાવે ભુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે દુસરી મટકીકા મુલદારોને ગોરી ઉસકા કયા મુલરે;
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરૂ તારી સોલસે રાણી ડુલરે,

કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે તીસરી મટકીકા મુલકરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે.
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેમાં મકના હાથી હુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવેરે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાત.
કે ચોથી મટકીકામુલ કરોને ગોરી ઉસકા હોય મુલરે.
કે ચોથી મટકીકામુલ કરૂ તારી સારી દીલ્હી હુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે તરારેપ તો કીતે દીયા જાણે સોનુઘડે સોનારયે,
કે અલામી આને મુજ હુપદીયા ને કરમદીયા કીરતારને,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે ગરબડસડબડ કાયા બોલતી ગોરીબાલો સમજકી બાતરે.
કે અકડછાડ ગોરી કરી કયાબોલતી કાઇથપડ લગાવુ દોચારરે
કે તુ નવ જાણીસ એકલ્લીગારી ગુજર ચઢનવલાખરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે ગુજરી કેવે સુણ બાદશાહ તુંજ સુણો અમારી બાતરે,
કે મારે તમાચાને ઉડજાય પઘડી મુખડા હોજાય લાલરે,
કે ડકે ટકે તેરા ટટુ બેચાઉને દો કોડી તલવારરે,
કે બાદશાહકુ તો ગુસ્સા લગાને ડાલી બેડી માંયરે,
કે હાથમે ડાલી હાથકડીયાંને ઉસકુ હાથીપરે બેઠલાયરે,
કે હાથીકે હોદેપર બેઠી ઉસકા કોઇ ન લેવે નામરે,
કે બ્રાહ્મણ વીરા વીનવુ તને આલુ હઇઆગે હારરે,
કે કાગળ જઇને આપજે મારા હીરા દીકરને હાથરે.
કે હરીએ કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડીમાંયરે.
કે ચંદે કાગળ વાચીઓને ગુજરી પડી બેડી માંહરે.

કે છો પડીબાઇ પડવાદો કાંઇ એવી લાવીસુએચારરે,
કે તાંણી બાંધોભાઇ ઢાલને તાંણી બાંધો તરવારરે.
કે કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાયરકા કાંધરે.
કે કેશરીઆ ભાઇ વાઘા પહેરોને હોંજાહો લાલગુલાલરે.
કે ત્યાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગઓ ઘોડારની પાસરે.
કે તાંણી બાંધો તંગડો ભાઇ ઢીલી મેલો લગામરે.
કે દીલી જીતીને ઘેર આવુ તો રેવંત મારૂ નામરે;
કે હીરીઓ ઘોડો એકજ ચઢયોને ગુજર ચઢયા નવલાખરે
કે હીરીએ ઘોડો ખેલીઓને ઘોબી મારયા પચાસરે,
કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે.
કે ચદે ઘોડો ખેડીઓને જાય દીલી મેદાનરે.
કે હીરીયો પેઠો શહેરમાંને કંદોઇ નાઠા જાયરે.
કે તોપોફી ધમરોળ હુઇને હુવા અંધારા ઘોરરે,
કે બાદશાહકુ તો ખબર નહીને રઇયત નાઠીજાયરે.
કે સુનો બાદશાહ જાગજો તારે નગર પડયો ભોયકારરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓ ભાઇ કયાંહોતા ધમરોળરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓને મુગલચઢયા બાણુલાખરે,
કે તાંબાની નોબત ગડગડે ને જેના ઢસકે વાગે રેલરે
કે ફાગણ સુદ ચઉદસને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે.
કે ગુજરી હસીને બોલીયાં ને બોલ્યાં એકજ બોલરે
કે હીરીયો પેહેરે કંચળીને હથીઆર સુજને આલરે;
કે બાદશાહસાખે એસીન્નહુમે મેરા જુગમાં હોજાય નામરે
કે ત વારે તાળી પડે ને બરછી ચાવે પાનરે,
કે અગાડય પીછા દેરાતણોને બીચમાં રાખો મેદાનરે,
કે વચમાં રાખો ગુજરીબાઇ જે જીતે તે લઇ જાયરે.
કે હીરાચોને ચંદીયો બોલીયા રાજા સાંભળો મારી વાતરે
કે પહેલે ઘાવ તમે કરોને આમ તમારી રઇયતરે.
કે પહેલો ઘાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લશ્કર માંહરે;

કે છોરીઓને ચંદીઓ ગુસ્સે થયા જેમ બકરામાં પડયોવાઘરે
કે તલવારોની તાળી પડેને લોહીનો વરસ્યો મેઘરે
કે તમારી ગુજરી તમને મુબારકગુજરી અમારી બહેનરે,
કે ત્યાંથી ગુજર ચાલીય.ને ગયા સાસુને ઘેરરે.
કે સાસુ મેણાં બોલીઆં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે,
કે આ વહુઅરને જવાદો હું બીજી પરણાવુ કાલરે.
કે આ વહુઅરને જવાનદઉ મારા ગુજરનો ગત જાયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયા નણંદને ઘેરરે.
કે નણદલ મેણાં બોલીયાં ભાભીજાઓ બાદશાહને ત્યાંયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયા તે પાવાગઢરે.
કે પાવાતેગઢમે અલોપ હોગઇ મહાકાળી કહેવાયરે,

મીસરી

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલસે પાનીડાની હારરે
કે ઉસમે કુનગોરી પતલીયા મીસરી, પતલીકમર લબે બાલ
કે ચાટ ગડુલો રેટીઓજી પાડી લાલ ગુલાબ.
કાંતકવાલી પતલી ઓ મીસરી લળી લળી નાંખે તાર.
કે એડીની ગેડી કરૂજી કેડોની કરૂ કમાન.
નઇણાના બે ભલકા ઓ મીસરી પાડુ ચતુરસુજાણ,
કે ચતુર પુરૂષની ગોરડીજી હસી હસી ઉતરદેસ,
મુરખ પુરૂષની ગોરઓ મીસરી રોઇ રોઇ ઉતર દેશ.
કે હસત જોબન ખસતજી રૂવેતો ઢળજાસે હોજાય.
એસો પીયારો મરો સાયઓ ઓ મીસરી સાંજ પડે ઉડ નય.
કે દાડમ શુકે દહાડીએ ઘેર સુકાવ ઘરનાર.
બાપ ઘર શુકય બેટડી ઓ મીસરી હેણા પુરૂષ ઘેર નાર
રાજવણ બેઠી રાજમેજી ખભે ઉઘાડા કેશ
ઇશ જોબનકે કારણે ઓ મીસરી દીલી બેકાતી લેશ
કે તેરી દીલીને મેગ આગગ તેરે મેરે કાયકાસ્નેહ.
તેં ચમકારી વીજળી ઓ ઘોબીડા મેં વસાવ્યો મેહ.

કેમ મારી શાહેવીએ ભોળવ્યો ઓ મીસરી નીન ઘરભુલીજાય
કે હાથનાં કથવારાં કરૂજી નેણસે લીયોરે બોલાય,
સમજાવ્યો ના સમજે ઓ મીસરી મુરખ બેઠો ગુમાર.
કે પાલપુર દીવડો બલેજી કાજળપડેરે સનેસ.
કે આંજનવાળી પતળી ઓ મીસરી મુલક બળે મેવાડ.

કે કોયલને કેમ મારીએજી આંબાની રખવાળ,
મારીએ હરામી સાયબો ઓ મીસરી અણ ચાખ્યાં ફળ ખાય
કે ગોરીને કેમ મારીએજી સેજોની રખવાળ.
મારીએ હરામી સાયબો ઓ મીસજી સેજ પ ૧૫ જાય.

કે માણેકચોકકે બજારમેજી બેક..લ લાલ કમાન,
કે ખેચનવાળા ઘર નહી ઓ મીસરી કીસપર કઇ ગુમાન.
કે માણેકચોકકે બજારમે હીરાલાલ બેકાય,

ચતુર હોયસો મુલવ ઓ મીસરી મુરખ ફેરા ખાય
કે નદી કીનારે સાહેબા મુડદાજલેજી લુવા ન પ્રગટ હોશ.
ગયા ન જોબન સાંપડે ઓ મીસરી મુવા નજીવે કોય

પ્રીત કરીયે ઉચથીજી સદા ન ભલો થાય
નીચથી કયા કરે પ્રીતડી ઓ મીસરી સદાય મેણાં ખાય.
કે કંકણ કુવો ગોડવીએજી રેટ ફરે મેવાડ.
સીંચનવાળી પાવાગઢસે ઓ મીસરા જોતો ચંપોપીએ પડસોળ,
કે પ્રીત કરી દોજણેજી માળીને રંગરેજ-

રંગરેજ લાવે ચુંદડી ઓ મીસરી માળી લાવે ફુલ.
કે ફુલમે કયા પહેરનાજી ધુપ પડે કરમાય.
ભલી બીચારી કળીયાં ઓ મીસરી સાંજપડે ખીલજાય
કે ચુડીમે કયા પહેરનાજી બુંદ પડે રંગ જાય,

ભલો બીચારો સાળુડો ઓ મીસરી ધોએ ધોએ રંગરહે,
કે ખેતર હોયતો ખેડીએજી ડુંગર ખેડા ન જાય
કુવા હોયતો ગાળીએ ઓ મીસરી સમુદ્ર ગાળા નજાય.

કે કાગળ હોયતો વાંચીએજી કરમ વાચ્યાં નવ જાય.
કે મારા ઠાકોરનો ઘોડીલોજી દીઠો કલાલને હાટ
દારૂડીનોં છાકયો મારો સાયબો એ મીસરી ગયો કલાલનેહાટ
કે નહી તારા સાહેબાને ભોળવ્યોજી નહીમે લીયોરે બોવાય,
કે દારૂડાનોછાકયો તારો સાયબો એ મીસરી આવ્યો કલાલનેહાટ
કે મારાં ઠાકોરની મોજડીજી દીઠી કલાલનેહાટ.
કે દારૂડાનો છાકયો મારો સાયબો એ મીસરી ગયોકલાલનેહાટ

મુસલમાનીબારમાસી.

સુનીઓ સંગારે સઇયાં મુજ દર દકીરે બાતા
સાજનને મેરે સરીરપર કયા કયા કીઇ હે ઘાતાં.
મુકવુ એ હે દીલાસા સાજન કીદર ગએરે.
પરદેસમાં જાકર બેઠે મુજકુ બીસર ગએરે,
ઠરાવથા હીલનેકા અવવ મને અંદર
આશા મે રખ કે બેઠી ચાજન મીલંગે આકર,
અવલ જો મહીના આયા વો કારતીક કીલાવ.
સાજન મુજે મીલેના રોના મેરા ન જાવે;
અફસોસ નેનીસાસે ફીરતી ફીરૂ એકલી;
સાજન બીનારે સઇઆં ગમતી નહી હવેલી,
લાલી મુખે રંગાકે લાવન કીદર ગએરે
કીની મુજે દીવાની કેઇ મુલક જા રહે.
કાગજ લીખુ પીયાપે જાને ન કોઇ પાવે,
મુજ દરદીકી સાજનકુ જા સુનાસે,
કારતીક મહીના સારા રૂચ બીચમે ગમાયા.
સાજનને છોડ મુજકુ કીસ સાથ દીલ લગાયા,
માગસર હેરે મેના ફીર દુસરા હે બારી.
સાજન બીના કીયે મે દીન રાત નેન જારી.
મુજકુ ખડી પંદ્રમે ઇતના જુલમ શો કયારે.

મે મુન તુજે દરસતી, કીનો કામ પીયારે;
દુબલા બદન શો મેરા, થંડ કીસ તરે સહુંગી;
સાજન બીના એનલી, દુખ કીસકુ જા કહુંગી.
સાજનને છલ કપટકર, હમ સાથ થરક જોડા;
માલુમ મુજે હુવા યુ, મીલનાં હજુએ મોડા;
દો માંસ ગએ ગુજર કા, નીસરા એ પોસ બેઠા;
દરશન દીખાવો સાજન દીલકુ રખુ મેં હેઠા.
એ પોસકારે ઠંડી, મેં કીસ નને નીકાલુ,
જોબન મેરે જુવાની; કહો કીસ તને નીકાલુ,
માનત કરી બોલેરી ચલીયા કછુ નમેરા,
મેં સુન તુજે સરસતી, દેખુ મે દરસન તેરા;
દીન હો ગયારે છોટા, લંબી સો રેન ન જાવે.
આંખા મેં મીચ દેખુ, સપને પીયુ ન આંવ;
એ પોસ મેના ગુજરા, જલીયો મેં રાજીયોરે,
ળમજા રખુંગી દીલકુ, બાહે પીયા મીલોરે;
એ મહા મહીના ચોથા, ખીલી હે ફુલવડી.
સાજન બીના એકલી ફરતી હું ઘરબારી.
નીરગીસને બેલ મરવા, ચંપા અને ચંમેલી;
પ્રીતમ બીના એ કુચના; રોતી ફીરૂ એકેલી.
ગુલ દાઉદીને લીલા એ મોઘે ા હજારા;
સારા બગીચા બોટા, પ્રીતચસ હે જુહારા,
દરશન દીખાવો સાજન, કીતનાક મે કહુરે.
દીન રાત મે તડફડતા તુક નીદ કર સહુરે.
એ ઠંડ સબ ગુજારી સીઆલા હુવા પુરા.
ચોથા મેના ગુજરા; દીખલાવ અજ જહુરા.
ફાગુન એ પાંચ વેકી ધુપા પડે હે ગરમી,
સાજન કપટ નીકાલો દીલપે રાખો એ કરમી;
સખીયાં બબી આપ સમે, ખેલે પીયાસે હોરી,

અતર ગુલાબ શેતીએ નર કરી હે ચોરી;
ધુપા પડે કડાકડ પાઉમે પડે ફુફોલે,

હર બખત મેં પુકારૂ, સાજન મુજસે ન બોલે;
ચપતર છઠેકા મુજસે દીલમે હે ધાવકરી.
દેખુ દરસ સલુણા જાઉ પીયાપે વારી.
ઠંડક કીદર ન પાંઉ ખુબ અગન બરસતી,
સાજન બીનીકી અબ મે મર જાઉ તરસતી;

ખુરબાંન હુ દીલમે મર જાઉ તરસ્તી;
સખીરી મેરે બદનમે બાકી ન કુચ રહીરે;
અફસોસ મે પીયા કે આધા બરસ ગયારે;
દીન હોયગારે લંબા દુખકા નહિ હે છેડા,

હર બખત મે પુકારૂ સાજન કરો સવેરા;
બધશાક સાતપેંકા ગેંમી સેં ઝાડ સકે;
ધુપાં પડે ગજબકી પાની બીનાહે લખે.
પતે સબ ઝડ ગયેરે ઝાડાં હો ગયે હે ખરી,

શુક હો ગએ દંદુલેરે ગધ બાકા તડાલી;
ઝાડુમે ફુલ આએ કીતુને આમ મોરે,
નીલા જંગલ હુવારે, મોરાં કરે ચકોર:
નીલા જંગલકુ દેખી, ફીરાકર રખો સેં આસા,
સાતુએ મેને ગુજરે આખર પડેગા પાસા;

એ જેઠ આઠવેકી. મુજપર બડી હે સખતી,
પથર નફૂળ હરોરે, એશી સે કયા ન બકતી;

જંગલસેં હર ગગોપર, કોયલને મોર બોને,
પીઉજીકા નામ મીઠા, લંબ્યૂ સકરસે ઘોલે;
સખીયાંસે બીલડમે, કીસને ન ભોફ પાયા,
હરએકકુ જા પ્રછું, સાજન કીને હે પાયા,
રોતી અને રઝળતી મે જેઠ બી ગુમાયા;

સાજનને મેરે શીરપર ટુક ના રખીરે માયા,
દાદુર અને બપઇઆ, મેઢકસી ખુમ લાયા,
બીજલી કરે ઝમુકે મેહુધા અબઢ આયા;
નવમે અસાડ કેરે બાદલ હુવારે કાલે,
શાતાં મીલી અધેરી સજનને એ ગર સમાલે;
બદલયુ ગાજતાં હે જ્યુ બ:જતી હે નોબત,
સાજનને મેરે ઉપર ન ટુક રખીરે મોહોબત;

નદીયાં તળાવ નાલે સબમે ભરા હે પાની,
ગરજે ગગન દીમકસે, મેં હો રહી દીવાનની;
નવમા અસાડ ગુજરી સજન સો ના મીલીયે,
ઠંડક પડી સાબુધે, મેરા બદન જલેરા
દસમે સરા એવનકી, લાગી રહી ઝડીરે,

પીઉજીકે નામ ઉપર ચમરન સરૂ કરીરે;
બાદર શીકર બીનાદર ફરજંદને સખીરે,
મેરા દીલ લેગા પીયાહે રો કો ક મે થકીરે,
નદીયાં તલાવ નાલે તીનું બ્રે હે ભેલી;
પીયા બીના એકેલી મે હો રહી હુ ઘેલી;

ખેડુત સબ ખુશી હે ઢોરાં હુવે તાજે,
સાવનમેં આ મીલે.રે દીન હો ગએ હે ઝ:ઝે,
ભાદ્રો અગીઆરવેકી, આને ઘટા બનીરે;
હુકું નીશી ઘટા ક્યાં હે રા હરીરે,
આઇ નહી ફજલપે એશી કથી નવાઇ,

સાજન મેરે ન આએ કીતી અજબ નવાઇ;
પાકે સબી અન્ન જયા ખેતુમે બોહે માલે,
ટાહુકે હાથ સેતી લગતે જીગરમેં બીસે,
સખીયાં સબી આપસમે ખેલે પીયાસે મીલકર,
મેં હો રહી એકેલી જાઉ કીદર એ ચાકર,
પ્રીતમને કર જુદાઇ મેરા બદન જલાયા,

બાદો ગયા ગુજરકર આશો એ માસ આયા,
આશો એ બાર વેકી મુજકુ બડીહે આશા;
પ્રીતમકુ અબ મીલનગા મુજલે બડા દીલાસા;
મુજ દીલલમે હુઇ ખુશાલી પ્રીતમશો અબ મે પાઉ,
સાજનકી હુઇ બડાઇ બેઠી મે ગીત ગાઉ,

કપડે હે સબ જરીકે તનકે ઉપે ખેરાત દીએમે,
પીઉજીકે નામ ઉપે ખેરાત કર દીએમે;
પેના હે સબ જરીના છટકા ગુલબ તનપર.
બીજલી શીંજા ખડી ચીયાકે મનપર;

સાજનકી કુદી નજરેશે હુજ તાજગીને લાલા;
હુરાઅને હે પરીયાં સબસે બની મે આલા,
શેકદીનમે દીવસે કીને કલામ પુરા.
કરીઓ ઠરમાં કરીમા દીલ હો ગયા હે શુરા;
પગવરરે દેગાર મુજકુ નેકી ઇમાન દેજો,
ઉમેદ હુગી દીલમે ઝીનત નશીબાંકીજો.

છોડો ગુસાન યારો ડરીઓ કછુ અજલસે;
કરીઓ કછુએ નેરી બક્ષ બેદા ફજલસે;
અહમદ નબી હે મહમદ બરહક દોસ્ત સબકા;
નબીકે ટલશે શેતી બેડા હે પાર સબકા;
રહેમ ચીનો દીલશે કલમા પડો નબીકા,

કરીયો નીમાજ રોજે છુટકાં સેહે સબીકા,
સીબત રાદક દાલુસે સારી જુબાન બોલો;
નબીકે નામ ઉપર હરમદ દરદ ખોલો-

બીરહ બાર માસી.

હમકુ છાંડ ચલે બન મધુ. રાધા શોચ કરે બનમેરે;
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.
લગત અસાડ ઉમંગ દોઉ આવો; બીજલી ચમકે ધનબા,

દલમેરે ચમક ચમક ચાર દેશ નીહાર, હજુએ ન આગે,
બીંદ્રાબશેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ રાધા. હમકુ૦
શ્રાવન શામી અતી છલ કીનો પ્રીત કરી કુબજાસાગરજા
રે, કુબજા શોક જનમકી બેરન હમશે બેર લીયો છીનમે,
રે, હમકુ છાંડ ચલે બનમાધુ રાધા૦
ભાદરવે ભવન ફુલી સબ કલીયા નહી ફુલી દીનકી કલી.
યાંરે, જીન કલીયનમે ભમર બસતહે શો કલીયાં પીયામાં.
હે બશીરે, હમકુ છાડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦
કુમાર કમળ નીરમળ ભએ ચંદા, પીયાનહી આવે મેરે.
આગનમેરે, દરશ દેખાય પ્રભુ આયે બીલમ રહે હમ.
કલપાંત કરૂ બીનમેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦
કારતક શોક કરે સબ સખીયો, રાધા શોચ કરે બનમેરે.
ઉધવ સ્વામી જનમકે કપટી કપટ રહયો જીનકે મનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ૦ રાધા૦
અનહર ગેદ બનાયો સખીયાં જોય પડયો જીમના ત્રહમે.
રે ખેલત ગેદ ગીરી જીમનામે, તબ કાલીનાગ નાથ્યો છીનમેરે
હમકુ છાંડ છાંડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦
પોસ માસ રૂતુ અલાપકટતહે સુધ હુનલીતી મનમોહનરે,
હોંકર બન બન ધુડત ફીરૂ, બીદરાબનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦
માઘ માશ જબ લાગો સખીરી હોત બસત કંથ ઘર નાહીરે,
સુમરીન હાથ ચલે મૃગછાલા ઘર ઘર અલખ જગાતી ફીરરે,
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦ હમકુ૦
ફાગણુ ફાગ ખેલત અતીઅનરે ઘર ઘર ડફ બાજત રમોરે.
હમારો ફાગ હરે કુબજા બસી ઉનકે મનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦ હમકુ.

ચઈત્ર લતા ફુલી સબ વનમે આવંત સુગંધ સબ ફુલનમેરે,
મેરે શીતળ મંદ સુગંધ સદા નીજ આવત હે શ્રી બીંદ્રાબનમેરે.
હમકુ છાડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
લગત વઈશાખ એશા સબ કીએ લેહર ઉઠે તન જોબનમેરે
મોર મુગટ માહનકી છબી બસત રહત ઈનકે મનમેરે હમકુ
છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
જેઠસે જવાળા તપે સબ ધરતી બીરહ અગન લગો તન મેરે,
બીન ઘટશામ બુજે જતન નહી અમસે લાખ બુજાવત અસુ.
વનસેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
પુરન માસ પ્રભુ ઘર આયે આપ મીલે હરી કુંજનમેરે;
સુરદાંમ મથુરાં કે બાશી પુરન કાજ હુએ મનુકેરે હમકુ
છાંડ ચલે બન માધુ રાધા, હમકુ૦

વીછી વિષે ગરબી.

અરરર માડીરે છાંણું તે વીણુવા ગઇતી, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સોબત હહીની થઇતી; મા૦ વી૦
અરરર માડીરે છાંને માને લપાયો, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વાંકો વળી ડંખ મારયો મા૦ વી૦
અરરર માડીરે નાસતાં તેને ભાળયો, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે આશી લેહેરો આવી, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સાહીયર તેડી લાવી, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે પડદાને બંધાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સસરા અહીંઆ આવે, મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ગાડી બેસવા લાવે; મા૦ વી૦
અરરર માડીરે કાળુપુર લઇ ચાલો. મા૦ વી૦
અરરર માડીરે રેશમણુ બોલાવો; મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વીછુડે વેર વાળયાં, મા૦ વી૦

અરરરર માડીરે હરખ હઈયાનાં ટાળયાં, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે ભોજનીયાં ન ભાવે, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે સુતાં નીંદ્રા ન આવે; મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે ઓરડામાં ઢોલીયા ઢળાવો, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે શીરો તો કરાવો, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે પરણ્યો કોળીયા ખવરાવે; મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે વીછીની વેદના ભારી, મા૦ વી૦
અરરરર મા[illegible] [illegible]ીયાં રહીજે ભારી, મા૦ વી૦
અરરરર માડી[illegible] તે સહુ જાણે, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે [illegible] ટાણે; મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે ચક્ર.પાલે ચીત ચાઈ, મા૦ વી૦
અરરરર માડીરે ગરબી રશીક ગાઈ. મા૦ વી૦

બોડાણાની ગરબી.

હરી દવારકાંસે ધાયે ભક્તને ખાતર ડાકોર આએ બોડાણે કે
મનમે ભાવ, હુએ પરસને જાવો દરશનને. ટેક.
સુનો એક દીનકી બાત, બોડાણાને જોડે હાથ ચલના ચહાએ
મરી સાથ પ્રભુ ડાકોરકુ (ડાકોરકુ)
સીતેર બરસ શેવા કીધી, પ્રભુ લજ્જા રાખો મારી.
મહેતા બતા કહેતા, ખરી સમજો દીલકુ. સમજો
તુલશી જમણે હાથમે બોઈ જાકે હરીકુ ચઢાઇ;
શીતેર બરસ સુણુ લે ભાઇ માલમ સબકૂ. મા૦
કીએ સેવામાં દરશન હુએ બોડાણો પરશન
ઓર કહેતે કીશન, લે ચલ હમકુ. લે ચલ
દુરી ગાડીકુ મંગાતે ચાલો આધા રૈનકુ આતે,

પીછે કાખે દોડે ધાતે, સબ કાંઇ જાણો. પ્રભ૦
હરી દવાવકાંસે ધાએ૦
પુજારી દેખ મંદીર જાય, હરી નહી જીનકુ પાય
પીછે સબ દોડે ધાય, હરી કાજ ગએ હરી૦
ડાકોર ગયે ગીરધારી, રૂએ ગુગલી નરનારી;

દુખ દે ગએ મોરારી, કીને ભરમાએ. કીને૦
હુવે દવારકામે સોર, લે ગએ ઠાકોરકુ ચોર;
દેવળ ઉપર રૂવે મોર હજી નહી આખે. નજી૦
મનમે સમજે ગોપાળ, ખડે લામકે ઝાડ;
કડવી મીડી કીધી ડાળ, વાંસે ચલ દીયા. વાંસે૦
કાખે પીછે દોડે આય, હરી ગોમતીકુ જાય:
એસે બોત દુખ પાય શ્રી ભગવાંનને. સારી૦
બરછી જલકે અંદર ડાલી. વાં બેઠે ગીરધારી;
ખલકકર રહે કીલકારી, અબ વા મરના- અબ૦
બરછી ડાલી તેની વાર નીકલી લોહુકી ધાર,
હુવા ત્યાં ઉતપાત, રૂવે બોડાણા રૂવે૦

એસી મત કરો ઉતપાત, લખી કરો એકી, બાત,
તોલી સોનેકી સાય, ઓઇ મન માને, ઓઇ.
લખી પકા શરૂ પાય. સોના સાટે તીન મ આય;
એતે ભારે થાય ઓ કયા જાને. ઓ૦

હરી દવારકાંસે ધાયે. ચો૦ ૨
રૂવે બોટાણા મહારાજ, કેસી રેવે મોરી લાજ;
કાંટા મંગાયા આજ, મુખસે બોલો મુખસે૦
હરી નીકલે બહાર, બેઠે કાંટાપર સાર;

દો ફુલનકે ભાર હરદમ તોલો, હર૦
વાલા સોનેકી મંગવાઇ, સવા વાલકી કેવાઇ;
હરી કાંટેકી માંહી, ઓર નીકાલો,

હરી કમતી હોવે કાબા સબ મીઝ રાવે,
સોના દેખાકે મોવ પીછુ ચલના. પીછુ૦
હુવે ભક્તીમે ભામ, આવો મુખશે પાન,
કાબે હુવે એ ધમાન બેડેબડે શાને. બડે૦
હરી દવારકાંસે ધાએ. ચો૦ ૩
પુનમ કારતકી આતે ગેલા બારી બરાતે;
બબ લોક દરશનકુ જાય શોભા બારી. શો૦
સુરત અમદાવાદ ઓર મલી ગુજરાત;
તરે તરેકી જાત ઓર નર નારી ઓર૦
મોર મુગટ જામા પેન પ્રભુ ચલાતે સેન.
મુખ બજાતે બેન ગીરીવર ધારી ગરી૦
પ્રથમ લખમણુ હોનુભાઇ પાડે બાજુ પર આઇ;
સંગ રાધકા માઇ જાઉ બલીહારી. જાઉ૦
કવી હેનીલાલ છંદ ગાતે હરીચરણુ ચીત લગાતે.
છંદ દીલશે બનાતે ધરતે ધ્યાન. ધરતે૦
હરી દવારકાંશે ધાએ. ચોર૦ ૪

કાળા ગોળીની લાવણી.

કાળી ગોરા હોનુ લડતી ધકવરણી યું સમજાતી,
કયુરે કારી બીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાવતી,
ગોરી કહેતી શુનબે કાળી ગોરી પદમણી નારીમે,
ગોરી સુરજહે ઉજલા હોતા સારી દુનીયાપે. ૧
ગોરા ચંદરમા ગોરી બીજલી ચમક રહી કર બાદલમે,
ગોરી પાની બરસતા ઇંદર સારી દુનીયામે. ૨
ગોરા સોના ગોરી ચાંદી ગોરા હીરા મુજ નથનીમે,
ગોરા ગેના કાળી ખડી સારી તનમે ૩
ગોરા લેધા જરીકી સાડી, કાલી હેન નખરે કરતી;
કયુરે કાલી બીચારી ગોરીકુ કયુ ધમકાવતી ૪
અબ કાલી કહેતી સુનબે ગોરી તુ મીજાજકી બાતાં કરતી;

કાળી બદલી ચડે જદ પાનીકીબી રાહ હોતી.
કાલી રાત જદ ગડેરે ગોરી, સબ દુનીયા સોખ કરતી
કાળા કાજલ ગોરી નેહેમે અંજન કરતી. ૬
ગોરીકે મુપે ઘેના રાતી લહે દાનુમે મીસી જતી,
કાલી બંદુકમે ગેના ધરતી ઉપર કાલી તાલા દેતી. કયુરેકાલી અબ વહુવરની કહે કારી ગોરીકુ મેરી આસ સબદુની
આ કરે, ઘહુકી રોટી ઔર શીરા પુરી ચુરમા સબી કરે,
ઘઉકા ઘેબર ઔર જલેબી છતીસ ભોજન ખાશા કરે,
કારી ગોરી દોનુ આપના પેટ ભરે.
કારી ગોરીકા હાથ પકડકે, વહુવરની યું સમજાતી કયુ
રેકારી ગોરી વૃહુવરની તીનુકા ઝગડા તુકનગીર સમજાત,
અબ મત લડના ચલી તીનુ અપને રસ્તે.
અન્નભોજન ગુનીજન ગુનીસાગર પ્યારે ચંદ છંદકુ કહેતે
ગોવીદરાવજી સભામે નીત નવાછંદ બનાવતે.
વહુવરની કે સુંઘડ નારી, જીનકુ એની ચંદકહેતે, કારી
ગોરીકા હાથ પકડકર અપને ઘેર ભીજવાતે.
પ્રતાપધડ ગુલજાર અખાડા તુરેવાલેકી ખુશબખતી,
કયું કારી બીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાતી.

ભદ્રકાળીની લાવણી.

ધન્ય ધન્ય ભદરકાળી મે નજરે જોયાં ભાળી,
એ ત્રણ દરવાજા વાળી મે કરયાં દરશન;
જેની શોભાનો નહી પાર દરશન કરે નરનાર;
દીસે બદરભયંકાર હું થયો પરશન, ૧
સઉ જાજો ભદરને દેરે લોક શ્રીફળ વધેરે,
માતા સણગાર પેરે શોભા છે રૂડી,
સંમાયા રૂપે કાળી જગતની દીનદયાળી,
કંઠે ગજરા નાકે વાળી, એને હાથે ચુડી.

હું જોવા ગયો ચાલી મા ઉભી ખડગ ઝાલી,
એણે હાંસડી તુસી ઘાલી પહેરયા ચીરચોળી;
સઉ જોવા જાજો સાથે ઘુઘરી પુચી બાંધી હાથે,
શોભે મુગટ માથે એવી ભદર ભોળી,
માને શણગાર ચડયો છે પુઠે તકતા જડતા છે.

દવાર પીતળ મઢયા છે દેવી છે સનમુખ,
જોતાં અકલ થઇ જાય ગાંડી મેં જોયું નજર માંડી.
અંદર લટકેછે હાંડી બહાર એક ઝમરૂખ. ૪

ત્યાં થાય ઘંટનો ધમકો માનો વાગે ઝાંઝર ઝમકો,
ત્યાં ભક્ત કરે છે ઠમકો મા સેવક જાચે.
ગુનેગાર પકડે કાન અને થેઇ થેઇ નાચે. ૫

ત્યાં ગારદી ઘણા ફરે આખો દીન પેરો ભરે,
ખુબ ચોકી કરે આખી રાત જાગે.

હુ મંમાયાને માગું એનું નથી કાંઇ છાનું,
કાળી પુંઠે કેદખાનું ત્યાં બેડીઓ વાધે,
ઉપર ઘડીયાળ છે કેઠ ગારદી બેશે છે હેઠ,
સાંજ પડે થાય પ્રેટ, ત્યાં હાજરી લે છે,
શુકરવારે થોકાથોક રવીવાર ટળે શોક,
સાંજે જાય લાલ લોક, તે ત્યાં ઉભા રહે છે,
અમદાવાદ સારૂ શહેર મંગાયા કરજો મહેર,
સઉને થાય લીલા લહેર એટલું માગું,
કહે છે વલ્લભ સુરજરામ જીલે રાયપુરમાં મુકામ.
પખાલીની પોળમાં ઠામ હું પાય લાગુ.

લાવણી.

બરજોરી ના મીલી સખારી મેં જવાન બાલમ છોટા,
કીસે દોશ દેઊ પુરબલે પાપ કીના મેને ખોટા,

તા બાપુકી મેંથી લાકડી વટકૃપનકી સગાઇ,
બાળપનમે મુજે મેરે બાપુને પરનાઇ,
ધનદોલતના માતી સખીરી મુજે કુવેમે ધકેલી,
ઘરકે ભરૂસે કીયે છોટે બાલમસે સગાઇ.
દીલમે એશા ચાહતી સખીરી આપ વીખમેં ખાઇ મારૂ,
ફાંશી લેકે સખી મેં જાકે મેહલમે ગીરજાઉ,
મેરા ફુટ ગયા રકમ મેંહું જુવાન બાલમ છોટા.
કીશે દાશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેને ખોટા,
પહેલે આને ચલી સાસરે રસ્તેમેં કપડા ધોયા;
હસી ખુશીશે જાકે મહેલ દીસક જોયા,
નાયધોયકે છોરગુણુયાળા સેજ પલંગ વાં બીછવાયા;
ઉશી પલંગપે મેં પીયા મેરા છોટાસા બાલમ આયા,
મને ઉઠાલે ઉઠાલે ઉઠા ગોદીમે લીયા બીલમ રોયા;
મીટી કુટી ભગ ધુનનકી ઉરમે ફરે સોટા છોટા,
કીસે દોશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેયે ખોટા;
સુધ ફાગન બવંતકા મહીના ફાગ કીસસે ચલાઉ,
મેરા બાલમછોટા સખીમેં ગુલાલ કીસપે ઉડાઉ.
જાત બીરાદર કરે મસ્કરી બજારમેં કેસે જોઉ,
ઉતરીસે બતાવે સખીમેં સબ લોકુમેં સરમાવું;
કહેતે આશક સુનએ માશુક મત સમજે ખાવન છોડા
છોટી અંકુરશે કે હાથી સકલ હોતાં ખાસા મોટા,
રાજેમદ ઉસ્તાદ હમારે છંદ કયે નહી એ ખોટા.
દયારામજી કહે તુરેવાલે સબપે મોટા.
જગા ચતુરસીગ ગાવે લાવણી સુણો સખી છોટા મોટા,

મીઠડા ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો;
હારે તારૂ ગોરસ લાગે છે મીઠુ હારે તારે બાપે જનમારે,
નથી દીઠુરે મીઠડાં ગોરસ લો ગોરસ દે

સરસ્વતી માતાને વીનવું ગણુપત લાગુ પાય, અલબેલી
આંબા આશ પુરજો ગુણુ સેવક તમારા ગાયરે. મીઠ. ૧
પથર મટી થઇ પરેમદા ભોજન કરતાં જાય અડધુ અંગ
ફરે ફૂદડી તેનું એઠું સઉકો ખાયરે. મીઠ. ૨
નાની છુ નખ જેવડી અલ્પા કડવા વેણુ ન બોલ હુંછુ.
વખની કુપલી, તને મારીશ પહેલે પહોરરે. મીઠ ૩
ટુકે પાતે આંબલી લાંબે પાન ખજુર છોગાળા નર વહી
ગયા મરે માથે ભાગો મજુરરે. મીઠ. ૪.
કાચી તો કેરી ભલી, પાકાં ભલેરાં પાન માયાનો માણી
ભલી નહીતો ખેંચી ભલેરી કુમાનરે. મીઠ. ૫
પટણુ પેટી દોમુખી નારીજ નામે નામ, તે નરને ચાહે
ઘણુ એને છેલે સંગાથે કામરે. મીઠ. ૬
કોણે હીમાળો શેવીઓ કોણે શેવી આગ, કોણે કરવત
મૂકાવીયાં કેઇ નારીને કાજરે. મીઠ. ૭
કાથે હીમાળો શેવીઓ ચુને શેવી આગ શોપારીએ કરવત
મુકાવીયાં એતો નાગરવેલને કાજ. મીઠ. ૮
એક અંધારી ઓરડી બીજી વેરણુ રાત ત્રીજો શોકનો
ઢોલીઓ એનો ઝઘડા લાગો આખી રાતને. મીઠ. ૯
માથા કેરો ગોફ્ણો હઇઆ કેરો હાર, દહાડે કરૂ દીકરો
એને રાતે કરૂ ભરથારને. મીઠ. ૧૦
પારે નાચે પારેવડાં હછડે નાચે મોર પરણ્યા એટલા માનવી
પીટયા કુવારા હરાયા ઢોરરે મીઠ. ૧૧
ચીરૂ ફાડી ધજા કરૂ કાંકણુ મેલું નીશાન ઉતર ચૂડા કાર
મા તારો પેઉ પોઢયા મશાણુરે. મીઠ. ૧૨
મહુડે માળો ન ગાલીએ લીમડે લહેરો જાય પારકો પુરૂષ
ન શેવીએ, એતો પરોઢીએ ઉઠી ઘેર જાયરે. મીઠ. ૧૩
નદી બાંધુ નવ ડાંડીએ સમુદર બાંધાં નવ જાય, ગુજને
બાંધુ વડોદરાને માંહરે તારીફ્ઇ છોડાવાને જાયરે. મીઠ. ૧૪

કાળા ગજકણુનું કાપડું માંહીભરયું છે હીર ઘરનો ધણી
પીટયો હીજડો મારો પાડોશી બાવન વીર. ૧૫
સોપારી વખાણુ સોરઠી જેવા લીલાજ પીળા રંગ, સ્ત્રી
વખાણુ પાતળી જે ા વાળાં છે અંસુરે. ૧૬
ઉચી ગોળી ઉજળી જર ભરવાને જાય; કાંટો વાગ્યો પરે
મને તેતો ઉભી ઝે ા ખાયરે. ૧૭
ગાડી માંથે બેડલું માંકણુ કાટે હાર, જુવારી પાસે નાણુ
રહે તેને જાતા કેટ ી વારરે. ૧૮
અંગ કાળુ દાંત ળો ચાલે ઘમર ચાર સાસુ વહુને
દીકરી એ ા એક ભરથારરે. ૧૯
બાપે જન બેટડી બેટડીએ જન્મ્યો બાપ, એ અરથ
કહો મા. ઠાકરો એમાં બેટી ભલી કે બાપરે ૨૦
જળમાં પેશી ઘરકરે જળમાં બેશી નહાય, નસ્તકવાડે
નામરે, તેની આખ ફોડે જીવ જાય રે. ૨૧
પડી ગણુ ભાગી નહી, કટકા થયા બે ચાર વગરપાંખે
ઉડી ગઇ તમે પંડીત કરોને વીચારરે ૨૨
અગનીકુંડમાં નીસરયો ભમરકુંડમાં નહાય, પંડીતો પુછે
પંડીતને તેના ફુલ વેગ્રાને ખાયરે. ૨૩
કરવીના જે કામની મુખવીના જે હંત, મુવેલી જીવતાંને
ગળે, તમે મોકલાવજો ગુણીઅલ કંથરે. ૨૪
રાધા તારૂ રુસણું જેમ આટામાં લુણુ કૃષ્ણ સરીખા પા
વળાં તને દહાડી મનાવે કુણુરે. ૨૫
જેને થર પવન ન સંચરે જેની છાંયાએ નબેસે કા
ને ફળતો મોકલાવજો મારે એકાદશી વ્રત હોયરે ૨૬
ઉભો નર નીદરા કરે ઝાંકળ તડકા ખાય, જેની મુછે મા
મી નીપજે, તમે ચતુર કરોને વીચારરે. ૨૭
શેરી ખરી પણુ સાંકડી, ને નગર પાસેજ પણુ દુર પર
જો મન જાય ભરપુરરે. ૨૮

ઉચ્ચી ડોંકના સારીંગડા, મધુરા મધુરો ન બોલ, હમે હઇયાનાં
જાસ્વાં, મારૂ જોબન કરે છે જોરરે. ૨૯
વેંત જેવડી વરખડી ઢાલ જેવડુ ફુલ, કાચા કમળ ઉતરે તેનું
પાકે થાએ મુલ. ૩૦
તનના કરૂ ત્રાજવા મનનો કરૂં બેજાર, હઇયાની કરૂ હાટડી,
હુંતે વણુજ કરૂં કે વેપારરે. ૩૧
કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણુ ખેતર ઢાંકણુ વાડ, બાપનું ઢાંકણુ બેટડો
ઘરનું ઢાંકણુ નારરે. ૩૨

પંદર તથો.

હરીહઠ મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે. અબોલા બોલને
રાધે ઘુઘટડા ખોલને રાધે, કહ્યા મેરા માનને રાધે;
પડવે મારી સાહેલડી પેઉજી વાડીએ જાય; પેઉજી લાવે
દાડમ, ગોરી છોલેને પેઉજી ખાય. હરી. ૧
બીજે મોરી સાહેલડી, બાળોજ ઉગોચંદ; દાડમકેરે દંતડે.
ગોરી આ શો માંડયો છે ફંદ. હરી૦ ૨
ત્રીજે મોરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર, આ શુ ભુલી
શુંદરી ભુલી કંકુને કાજળસાર. હરી. ૩
ચોથે ચમકતી મેં સુણી જોબન બાળે વેશ, ભરજોબનમે
એકલી જેના પેઉજી ગયા પરદેશ. હરી. ૪
પાંચમે મોરી સાહેલડી પંથ પલંઘ કંથ દુર ભરજોબનમે
એકલી મારૂ જોબનું જાય ભરપુર. હરી. ૫
છઠે મોરી સાહેલડી છઠ્ઠાજ વારોવાર, પરદેશી રાજ પધારશે
આપણે બેશીશુ હારોહાર. હરી. ૬
સાતમે મોરી સાહેલડી સાતેજ કીધો સ્નેહ, ચોમાસાની રત
ચીકણી ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ. હરી૦ ૭
આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ; પરદેશી રાજ
પધારશે, આપણુ બેસીશું મોડામોડ. હરી. ૮
નોમે મોરી સાહેલડી નવલાંજ પહેર ચીર, દીપક લઇ

મેરુ ચડ્યુ નયણે વછુટયાં નીર. હરી૦ ૯
દશમે મોરી સાહેલડી, દસરા પુજવા જાય; પુજ્યા તે નર
પામીઆ મારા રાયજાદા ભરથાર. હરી૦ ૧૦
અગીયારશે મોરી સાહેલડી મે દીધી શીવરાત; પરોઢીયે ઉઠી
પારણાં કરૂ, મને ક્રસ્ન જોયાની ઘણી ખાંત. હરી૦ ૧૧
બારસે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યો બંધ; કળનરા નર
કુથી ગયા, એ તો કદી ન છુટે બંધ. હરી૦ ૧૨
તેરશે મોરી સાહેલડી, વાદળ વાધ્યો રંગ, ઓસડની મુળી
એક છે, મને ડસીયા ક્રસ્ન ભોરંગ. હરી૦ ૧૩
ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ; મે જાણ્યુ પડ
શે પાધરા, એતો ગડીયા છે બારોટ હરી૦ ૧૪
પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરશો આશ; મે જાણ્યુ
હરી આવશે હવે થઇ બેઠીછુ નિરાશ. હરી૦ ૧૫

લાવણીઓ.

લાવણી ૧ લી હરજીવાળી.

બોલી ઉમેદવાલી દો ચાર કરત બીચાર બાગુમે ખડિયા મે ઉશબરશત રૂમ ઝુમ રૂમ ઝુમ લગ રહી ઝડીયાં પ્રથમ કયાં કહે તીરે જળ ભરનેકુ જાતી દુસરીને બાના કીયા કે ગંગાતાતી તીલરી કયા કહે તારે શીવ દરશન કર અતી યુ ચારૂ મીલ મનસુબે ભઇ એકીઠી; હાંને કાંઇ બનમે બાગન કાલી કે નાગન છોટીછોટી,, યુ બાસ તેરા ચઉદા પંદરા જુગતી માંહી બોલી છોટી નાર; ફુલનકી બહાર, મિ લી માંહી સાહેલીયાં મેઉ બરસંત રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૧
પરથમ કયા કહેતીરે સુનો સખીરી ભેના; કલ આધી રૈનકુ ઘર આયે સાંજના ફુલનકી બીછાઇ સેજ, નરમ બીછાના, સોઇ ગલે લપટ કર ઇશક કીયા મન માના, દો ટુંટે ચોલિકે બંધ મચા ઘરસાના, એસી રજમે કોઇ ગુજરી સારી રેના સખી દેખરે હુઇફ જરે, કાચી કલીયાં ગુલાબકી છડીયાં મેઉ બરસત રૂમઝુમ રમઝુય લગ રહી ઝડીયાં ૨ દુસરી કયા કહેતીરે લગી બાત કરનેકુ, મે

મારૂ નેન તલવાર ખુરે સાજનકુ સાજનકી એતના સુખ કહું કયા તુમકુ ખાના પીના સોરેના પલંગકુ; મે કહું ઉઠે ઇસ વખત, ઇશક કરનેકુ, કાં દીન કાં રાત; ફીકર નહી હમકુ, અતર ખુશબે.ઇ પાંચ ફુલનકી બાસ; રહયાં મે મીલીયાં, મેઉ બરરાત રૂમઝુણુ રૂમ ઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૩ તીસરી કથા કહેતીરે ભરજુવાની કે બાહારે; તેને તરે તરેકા કીયા સોલ સનગારે, પાઉમાને પાયલ બી ચવા ચોલી જરીદારે; નેનુમે સારા કજરા મારતા લેરે; મે જા સાજનસે મીલી, પલંગ ઉપર, મેરા રૂઠડા સાજન નાબોલા દીલ ભરે. મેરી મનકી મનમે રહી. ફજીર હોગઇ ફીકરમે પડીયાં મેરૂ બર સત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ચોથી હે ચંચળ નાર ઓલી અલબેલી, મુજ બાલપનમે પીયા સાવરે ડાલી, મેં જા સાજનસે મીલી, જીકર ના ચાલી; ચદી મદન, કેફ છતીયુસે છતીયા ભીડી; ખુલગએ જોબનકા બહાર હુઇ ખુશાલી ગાવે મહારાજગીરી ઉસ્તાદ પ્રેમબંધ ખ.લી ભગવાન દીન દીલદાર, ગોરી તેરા યાર ખીલાવે બીડીયા મેઉ બરસત રૂમઝુથ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૫

લાવણી ૨ જી.

ઓ ભગવાંન પપી નાદાન નથી કાંઇ શાન જતમ કેમ કાઢુ. હું નાના કંથની નાર દુખ કયાં ધાડુ પરણાવી મારે બાપ પોતાને આપ કજોડા સાથે મને દુખ દરીયામાં ઢળી પડયુ દુખ માથે ૧ હું આવી સાસરા માંય કંથતે ત્યાંય જગતને ધારે; પરણ્યા પછી વરશો ચાર થયાં તે જયારે. ૨

ઝુલ.

મારે સાસુડીનુ સાલ નણદ દે.ગાલી, જેતે કંથતણુ ન માન, તેને દુખ પાળી; કોઇ સખીયો ભેગી થાય ધણીને મારે, સઉ માદી ચરચા કરે, કંથની ત્યારે; મા બાળ કંથને જોઇ હસે સઉ કોઇ દુખનો દરીયો ઓ ભગવાંન૦ ૧ હું ગઇ પતીની પાસ,

હેતની આશ, દેખો નાસે છે, જો જાલુ જમણો હાથ ચીસ પાડેછે શું નવજોબનછુ નાર, ખરે આવાર છબીલી નારી મુઓ જાણે નહી કાંઇ રીત, કરે છે મા‌ી. ઝુલા.

હુ શુંય કરૂ ઓ બાપ દુખ્ખ દે છે, મારે હઇએ હોળી બળે દુખી દીલ રહુ છે, મને ગમે નહી શણગાર શરીરે સજવા વાળી ભોજનવેળા પાક, ગમે નહી જમવાં મને વરસ થયાં છે સોળ જો બક ઝક ઝોળ જુવાની મારી, પીટયો એછે નાનુ બાળ વરસ દસ બારી. ઓ ભગવાંન. ૩ મારે બાપે મને આ બાળ; સોંપ્યો તત્ત કાળ સારૂ નવ કીધુ; એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધુ જે બેટીને વળી ગાય દોરે ત્યાં જુય કસુ નવ ચાલે. જેમ હત્યારાઓ બળદ દસાઇને આલે. ઝુલા.

તેમ પીતા માહરે કરી, મને દુખદારી; એ ફેર ગયો તે,
મરી કરી દુખ બાળી; છાતીમાં ભડકા બળે કરૂ સું શેખી
હુ લાજી મરૂછુ કંથને દેખી, જેવી ચંદ્ર તણી છે લેજ;
એવુ મુજ તેજ કોમળછુ અંગે, મુઓ લાયક એતો નથી.
માહારા સંગે ઓ ભગવાન. ૩ જેવી કંથ વીનાની નાર,
એવી આ વાર, મને પણ જાણો; હુ પડી કથીરની સંગ
મોતીનો દાણો, મારે વહે ચક્ષુએ નીર ભીજે છે ચીર
ચોળી પણ ભીજે, એ બાળ કંથને જોઇ, દીલ નવ રીજે.

ઝુલા.

વળી સાસુ મારે બોલ, ધણેરા મુજને તુ પજવેવ મુજ
બાળ થયુ શું તુજને, મારો જીવ બળે છે રોજ, કરૂ શું
બાંઇ, સગી નણુદીને હુ કહુ. મરો તુજ બાઇ શુ કરૂ
ઇશ ઓ હાય હવે શુ થાય જેહેર ખાઇ મરવુ પડી દુખ
દરીયાની માંય રહુ છે રડવુ ઓ ભગવાંન. ૪ મરૂ મન
થાય છે ખાખ ઉડે જેમ રાખ. જનમ શીદ આપ્યો પ્રભુ
મારે કરમે કયાં પીટયાને થાપ્યો, મે કર્યાં નથી કાંઇ પાપ.

પ જગતના બાપ, ગુન્હો શો પડીયો, તે મુજ અબળાને કાજ, એવો કયાં ઘડીયો.

ઝુલ.

હુ હતી કદી વીધવા તો આથી સારૂ. પણ જોઇ ફોકટનો કંથ બળે મન મારૂ, ઘણુ થાયછે ચીત રમવાને જારી, પણ રહીછુ અટકી લાજ, કુલની ધારી. મને ઘણો કામનો આપ, કહુછુ આપ નથીરે ખવાતુ મારૂ વીર્ય પીડા કરે, નથીરે દબાતુ ઓ ભગવાંન. પ હુ જઉ મહીયરની માંય, ભરાતને ત્યાંય કદી કો વારી; મારી ભોજાઇ મારે બોલ ઘણા દુખદારી હુ મનમાં સમજી રહુ હુંકારા સહુ બોલ બાણીના, હવે કાંઇ નથી ઉપાય વીના ફાંશીના.

ઝુલ

ઓ ઇશ હવે તો સુણુ પતી કર મોટો, તુજ ઘર જોડા વર તણો પડયો શો ટોટો મારો પાપી હતો જે બાપ, બીટયો હત્યારો, તેણે કરયો નહી વીચાર, જરા કાંઇ સારો. કહે છે જે કાળીદાસ, ઇસની પાસ જોડાં તુ કરશે અબળા જાતની અરજ કાનપર ધરજે. ઓ ભગવાન. પતી નાદાન, નથી કંઇ સાન જનમ કેમ કાઢુ હુ નાના કંથની નાર, દુખ કયાં કાઢુ.

લાવણી ૩ જી.

ભરથાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર ગયો કયાં ઉડી, તુજ વીના નાથ મારી દશા થઇ ભુડી તુજવીણ મુજને પ્રાણ, ગમે નવ જાણ કરૂ શુ હાએ; મુકી મુજને એકલી, ગયો તુ કાંરે પ્કારીતુ દુખ તે યાર ઘરયુ ન લગાર, ગયો કયાંચ્હુ ચાલી તુજવીણુ ગાલની મઇ સહુ લાલી.

ઝુલ

સહુ ઉડી ગયુ મુખતણુ નુર હો પ્યારા; તુજવીણુ નેત્રથી વહે આસુની ધારા, ઉરમાળ મઇ સુકાઇ, શકતી નવ કાંઈ લથડીયા

આવે અરે હીંડતાં આંઇ, ઓ સુખ દેવણ ભરથાર. પ્યારા કેમ છોડયો, બીજી કોઇ પ્યારી સાથે જઇ જોડ્યો; દીન રાત દુખમાં રહુ, કુવામાં પડુ પરૂ કે બુડી, તુજ વીણ નાથ મારી દશા થઇ ભુંડી, દુખમાં પડવાને કાજ દીસે નવ આજ, અરે કાંઇ આરો, હું અભાગણીને હાથ ગ્રહી કોઇ તારો; પીડે પતી મુજને કામ, આઠરે જામ, નથી રહેવાતું, આ કામાગ્નિનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

ઝુલ.

આવે નહી આંખમાંની માંહે, ઉંઘ લગારે, તમ વગર સ્વામી, થાય સોચના ભારે, કાળજુ ફોલીને ખાય, મદન અત્યારે, ભેટીને દુખ ટાળશો, કહો કંથ કયારે, છાંટી અમરત રૂપી નીર, નણુંદના વીર, જુઓ મરૂ જુરી, તમ વીણુ નાથ મારી દશા થઇ ભુંડી મનમાં અતીશે મુઝાઉ, ખીજબહુ થાઉ ધરૂ કયમ ધીરે; તું છાંટ ધીરજનું અને નાથ દુમુ નીરે, સજવા નવ દે શણુગાર, અરે ભરથાર, સગાં વહાલાં કો, કયમ ગાળુ દુખમાં દીન પ્યારજો.

ઝુલ.

નવ મેશ આંખની માંહે આંજવા દેરે, નવ સુવું ખાટલાપરે એમ સઉ કહેરે, મુજ અરે કાન દોટને કારણુ ચરણુ પણુ મારા વરવા રીસે શણગાર વીણુ ઓ પ્યારા, બાવળીઆ જેવા હાથ દીસે છે નાથ વીનરે ચુડી; તુજ વીણુ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી, મુજ સહીપણીઓ સરવ, ધરીને ગરવ, ઠમકતી ચલે, નીજ પતીશું વાતો કરે, હરશમાં મહાલે, ચાવે નીત્ય પાન સોપારી પ્રાણુને પ્યારી જે સુખકારી ચર ચર છાતી બળે દીઠે તે મારી.

ઝુલ.

નીજ વરના દોરતથી વાત કરે ભલી ભાતે; સઉ સહીયરને ઘેર જાય હરખથી બોલે, સુખમાં સરવે સઇઅરો, અહોનીશ ડોલે; સહુ સુંથે શીરના કેશ, જરૂર હમેશ, (પણ) મને તો મુડી, તુજવીણુ

નાથ માહારી દશા થઇ ભુંડી, સંતોષ ધરતા હું મન, કદાપી તન, હાત સ્રૂજપાસે; પણ તેતો નવ તેહથી થાઉ નીરાશે; પુત્રનાં કરીજ લગન થઇજ મગન, મોડ મા ઘાલે લાવોમેંને નવ લીધ અરેઆકાળે.

ઝુલ.

વિધવા મેણું છે શીર, વળી ચાંડણી જણુતાં કયમ ઝેર ન દીધ, મતસુ જણી પ્યારી પતી રહે ઘર માંડી, ન લહાવો લીધો, ઓ જુલમ પાપી તે પતી જઇ શો કીધો; નવ તેજ શરીરપર લેશ, કાળી થઇ મેશ, મટીને રૂડી; તુંજવીણ નાથ માહારી દશા થઇ ભુડી.

ઓ સુખના સુરજ મુજ, કહેતી તુજ અસ્ત કયાં પામ્યો; તું નીરાશ કરી નારીને કયાં વીસરામ્યો; તુજ પ્રાણ પ્યારી સુકાય કાય ભેદાય, અરે તે કેરી, તુજ ગયે સાસુને નણંદ થયાં છે વેરી.

ઝુલ.

નવ ખુણો હુંથી પળાય. કાયા કરમાઓ; જમવાને નાતી માંહે વળી ન જનાએ. ભરજોબન મારૂ જાય અરેરે એગે નવ ભોગવનારો ભોગી વાડ પડયો કુળે; જો રમું જારતો અરે પાપણી ખરે કહાવું. કુડી તુજ પાતી નીધ મહારા દશા થઇ ભુંડી. કલપાંત કરવાથી કાઇ વળે નવ આંહી જીવતું જોને, નવ ગયું ફરીથી મળે રૂને કે શાને ભજ ભાવે થકી ભગવાન અરે નાદાન જીવડા આજે; થશે પુનરલગ્ન પ્રભુ કરે હશે દુખ પ્રાજે.

ઝુલ.

રોવાથી જરૂરી જશે અરેરે આંખે, માટે જગદીશરતું જરૂર નામ તું ભાખે, શીખ ખુશાખીની ધરૂ ડ ન કરી સન્માને જેથી પુનરલગ્નની આશ, પૂરે ભગવાને, નવ ગયો નાથ કદી જડે બધે આથડે જોયાથી કુડી, તુજવીણ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી.

લાવણી ચોથી.

સણુ સહયર મારી આજ, દુખની દાજ, જઇ કયાં બોલું અંતરનો પડદો અરે કયાંહ, જઇ ખોલું, હું વરસ પાંચની હતી નાતીમતીગતી પણ ક્યાંઇ. પાપી પીતાએ ઝીકી ખાડની માંહી જોઇ

કુલીન નાતનો વર. સારૂ જોઇ ઘર મને પરણાવી દીધી ત્યાં કન્યા
દાત હાથ મેલાવી, વર વરસ દીન તો ઘરેણેજ શણગારયો લાજે
છબી જોતાં કામ એહવો સારો, હું વરસ ચઉદની થઇ સાસરે ગઇ
પહેરો ઘરચોળુ અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું, પાથરીઓ
હતો પલંગ રમવાને રંગ પેરૂ પ્યારીને, કીધી સાફ ઉપર રૂડી ચા
દર ઓછાડીને, પતી ગયા પછી હું ગઇ મેડીની માંહી ગઇ શુવાને
નસકોરાં બોલતાં હતાં ત્યારે મુવાને, શુતો તો પાસા ભેર ઊંઘની
માંહે ઢંઢોલ્યો મેં બહુ પેર, તેહને ત્યાંહે તે ઉહું કરવા જાય પેખ-
યા ચાહાય આવે વળી જોલું. અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું,
ચાપવા મંડયા મેં પગ લુખસના ઢગ શુગ બહુ આવે મનમાં ત્યાં
મસ મુઝાઉ; કરૂં શું હવે દીસુતું નાનું બાળ, બોલતાં લાળ. પડે
મુખેથી, વળી ગમાર સમ ચાલથી, બળુ દુખથી, ઢંઢળ્યો, ને
બહુ વાર, તેહને ત્યારે મુખ વદી કર ઉચ્ચાર સુટી ફરી ધારે જા-
તારી માની રાંડ, ઉઠની ગાંડ શીદ ઢંઢોળુ, અંતરનો પડદો અરે
ક્યાં જઇ ખેલુ મોમની નીશાની આજ ચઢી મને ઝાંઝ કહી મુજ
માને. સુ કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને, મેં કહ્યું સુણો સ્વામીશી
શ નામી વદુ છું તમને, સંસારના રીત થકી બોલાવો અમને; કેમ
કઠણ થયાછો તમે કહો સમ મારા અબળા શુ કરીએ અમે પ્રાણના
પ્યારા; કેમ તરછોડો છો આમ મારા શામ; રીપુ મન છોલું; અં-
તરનો પડદો અને કયાંજઇ ખોલુ મે સમજાવ્યો બહુ રીત, ધરીને
પ્રીત સમજીઓ તયારે, કરવા મૂજને શાન કછીથી હારે; તે પણુન
વ સમજે કાંય કરે, મસ્તા કુંવર મુખ દેઓ સઇએર એવી રીતેકહા
ડી મુખ દે, વળી ગાળ ભાંડી ને આાળ ચડાવ; ધરી કાળ શાંદના વાળ
ખેંચી રીબાવે, પજવે એમ મુજને વણીક ન એતો ઠીક દુખમાં ડોલું અં
તરનો પડદો અરેકયાં જઇ ખોલુ મારો વરનાનેરો બાળ જાયનિશાળ
મરૂ શરમાઇ; છોરૂમાં રથવા જાય કરે ઉધમાઇ વળી લાજ કાઢતાંપ
રમ, મુજને શરમ, આવે, આ કરમ તણો કહો મરમ કોણ

બતલાવે; પાણી ભરવાને કાજ જાઉછું જ્યાંતે સઇઅર કેરા સાથમાં નડે છે ત્યારે સઉ દાઝ મુજપર ધરે, મશ્કરી કરે, ચીત ચંચોળુ, અંતર. હું મરીશ કમોતે જાણ, સઇઅર પ્રમાણ, નહી રહેવાયે, નાનેરા વરનું દુખ કેમ સહેવાયે. આ કહું કોણને વાત મહારી જાત બળી ગઇ બહેની નાનેરા વરનો ઉપાય કે તુ કહેની. હું જાણું ખાય કુલેર હુલેર થવાને પણ મુઠ તાણી શી પેર ભમુ એ બહાને; એ દુખે કરી સુકાઉ જેરરે ખાઉ કુવો કે ખોળુ અંતરનો. હું નકઅંડી છુ નારી લાજની મારી; મન મુઠી વાળુ વળી સાત વીતે ભવ આય; એમ સંભાળુ ભવ એક તણો છુટકાર કરી વીચાર કેમ ના કરીએ આ બળાયા બળાયા બાધાની માફક ફરી નથી અરે ગોઠવુ બેહેન ચેહેન નહી પડતું આંસુથી ભરીએ નેન; રોજ દીલ ગળવું દુખ પડયું ભુલાણી ઘણું સુખ નવ તણું માણુસ મળયું રોહલું; અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું.

લાવણી ૫.

છેલ બટાઉ ચાંદ ગગનમે સુરત પાક મોતી આલા, બીરમાયા મોહના રાણીને મોહબતકા ફાંસા ડાલા દીલી શહેરકા તખ્ત બટાઉ ધન દોલત સારી માયા બીસ વરસકી ઉગર મીયાન; દર્ક બાજમે બીરમાયા; ચાર તરેહકી ચાર વેખત પોશાક બની કંચન કાયા બાંધી ઢાલ સમશેર સીપાઇ મુસાફરીકા ભેસ લીયા; ગુજરાત અમદાવાદ શહેર દેખકર બીરમાયા. ધુપકા લેકર દીગાનીસે બેઠ જરી આરામ પાયા.

ઝુલ.

તાલેવનકે બાગ કુવેપર ઘડા ભરા મીઠા પાણી સો દોસો સાહેલીમે ચમક રહી જઉ ચંદાકી ચાંદની; શીર સુનેકા ઘડાઆઇ જલ ભરનેકુ મોહના રાણી નજર પડ મહાણુબ મુસાફર પછી ચાન સોબત વાની; મંદીર પર શીર પેચ તુરા ફુલ જડાવ મોતનકી મારા બીરમાયા મોહના રાનીને મહોબતકા ફાંસા ડાલા; છેલ બટાઉ

મહોહના રાની ભઇ દીવાની ડોલ દેખ હસ પંછીકા કીયા રાજા કીયા અમીરે બાદશાહ જાદા હો કયાંકા અજબ ખુદાને નુર બનાયા જોડા કીસી હક તાલેકા આએ કહાંસે કાંહાં જાનેકા મુકામ કીસ મત વાલેકા મોહના નીસંક હોકર સંગ છોડ સબ શાહેલોકા ધમક ચમકકર આઇ શામને બાજુ ચોડયા નેનેકા, ચતુર સગર આ દરસે પુછે કહાસે આગે પરદેશી કોન તુમારા બદન ઠીકના કીસ બસ્તીકે રહેવાશી હગે ખુલાસા કરકે દીલકી બાત મીઠીખાસી કરો બંદગી કબુત આજકી રેન તુમારી હોઊં દાસી રંગબંગલેમહે આરામ કરના નરમ બીછાના ચોપાલા બીરમાયા મહોહના રાણીને મહોબતકા ફાંસા ડાલા છેલબટાઉ રે ધોકા કુછ નારખના દીલમાં કવલ બચન લેવો મારા સચેક શીરખુદાવાલી જુઠેકે દુનીઆના ઘેરા ઘર ખાહન પુરદેશ ગયેહે ગુજરંગએ વરસો બારા સાસ બી ચારા પઢા અકલ માલ ખજાના બાતરા સુરત દેખકર દીલ લલચાયા હોજો નહોહના પયારા લાખ રૂપેકી રમુજ સેજપર ચલો ઉઠો દેખો ડેરા.

સમાપ્ત.